

Ἡ Ὁρθόδοξη Εἰκόνα τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ

Τό ὀρθόδοξο δόγμα, ὅπως διαγράφεται ἀπό τήν ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας καί τήν ἐρμηνευτική διδασκαλία τῶν Πατέρων γιά τό γεγονός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, τό ἐκφράζει πλήρως ἡ βυζαντινὴ εἰκόνα.

Ἡ ὀρθόδοξη εἰκόνα τῆς Ἀναστάσεως, πού ἐπιγράφεται «ἡ εἰς Ἄδου κάθοδος», συνδέει δύο γεγονότα. Τό ἓνα εἶναι **ἱστορικό** καί τό ἄλλο **ἔσχατολογικό**: τήν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ «έν χρόνῳ» καί τή δική μας ἀνάσταση, τήν κοινὴ ἀνάσταση ὅλων μας, στά ἔσχατα.

Γιά τήν Ὁρθοδοξία ἡ στιγμή τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ παραμένει ἀνεικόνιστη. Στήν παραδοσιακὴ ἀγιογραφία ἡ πραγματικὴ στιγμή τῆς Ἀναστάσεως οὐδέποτε ἀπεικονίστηκε. Καί τά Εὐαγγέλια καί ἡ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας σιγοῦν ὡς πρὸς τή στιγμή αὐτή. Σύμφωνα μέ τήν πίστη μας ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε «ἐσφραγισμένου τοῦ τάφου».

Ἡ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ἔγινε θεοπρεπῶς μέ τρόπο ἀπρόσιτο γιά τά ἀνθρώπινα μάτια. Τά στοιχεῖα μέ τά ὁποῖα εἰκονογραφεῖται «ἡ εἰς Ἄδου κάθοδος» εἶναι παρμένα ἀπό τίς συνθηκες πού μᾶς περιγράφουν τά ἀπόκρυφα εὐαγγέλια.

Περιγραφή τῆς εἰκόνας τῆς Ἀναστάσεως

Στό κέντρο τῆς εἰκόνας δεσπόζει ὁ νικητής τοῦ θανάτου, ὁ **Χριστός**. Φέρει ἀστραφτερά καί ἀκτινοβόλα ἐνδύματα καί περιβάλλεται ἀπό φωτεινή δόξα.

Δόξα ὀνομάζεται τό φάσμα τοῦ φωτός πού περιβάλλει τό Χριστό καί συμβολίζει τό μεταμορφωμένο Σῶμα Του καί ταυτόχρονα τό ἀνέσπερο φῶς τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Τά χέρια Του καί τά πόδια Του εἶναι σημάδεμένα μέ τίς οὐλές ἀπό τά καρφιά τῆς Σταύρωσης. Τό φωτοστέφανο πού περιβάλλει τή θεία Του κεφαλή, τά ἀκτινοβόλα Του ἱμάτια, ἡ θριαμβευτική ὄψη τοῦ παναγίου προσώπου Του ἐναρμονίζονται πλήρως μέ τά νοήματα τῆς ἐορτῆς τῆς Ἀναστάσεως, ὅπως ἐκφράζονται στό νικητήριο ἀπολυτίκιο τῆς ἡμέρας:

*«Χριστός ἀνέστη ἐκ νεκρῶν θανάτῳ θάνατον πατήσας
καί τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος»!*

Καί πράγματι ὁ **θάνατος παριστάνεται ἀλυσσοδεμένος**, κάτω ἀπό τίς ἀμπαρόπορτες τοῦ Ἄδη, ὅπου πατᾶ θριαμβευτής τοῦ θανάτου ὁ Κύριος. Εἶναι δεμένος ἀπό τοὺς ἀγγέλους μέ τά ἴδια δεσμά, μέ τά ὁποῖα εἶχε δέσμιος καί ὑποχείριος τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων.

Ἐνάμεσα σέ δύο απότομους βράχους ἀνοίγει **μία σκοτεινή ἄβυσσος**. Εἶναι τά «**κατώτατα τῆς γῆς**», στά ὁποῖα εἰσῆλθε ὁ Χριστός μας γιά νά ἀνασύρει, ὡς λάφυρο νίκης, **ὅλο τό ἀνθρώπινο γένος**, πού τό ἀντιπροσωπεύουν **στήν εἰκόνα τά πρόσωπα τοῦ Ἀδάμ καί τῆς Εὔας**. Σέ μερικές εἰκόνες τῆ διάλυση τοῦ κράτους τοῦ θανάτου τῆ συμβολίζουν οἱ σπασμένες ἀλυσίδες καί τά σκορπισμένα κλειδιά καί καρφιά. Ἐπίσης, συχνά διακρίνουμε τίς μαρμάρινες σαρκοφάγους, τίς πύλες τῆς κολάσεως, καθὼς καί τίς μορφές τοῦ σατανᾶ καί τοῦ Ἄδη μὲ τὰ φοβισμένα πρόσωπα καί τὰ γυάλινα μάτια.

Ὁ Χριστὸς ἐπιστρέφει τροπαιοῦχος ἀπὸ τῆ μάχη του μὲ τὸν ἄδη κρατῶντας τὰ πρῶτα λάφυρα τῆς νίκης. Μὲ δυναμικὴ ζωντάνια καί θεοπρεπῆ συγκατάβαση ὁ Χριστὸς τραβᾷ τά παραλυμένα χέρια τοῦ **Ἀδάμ** καί τῆς **Εὔας**. Εἶναι σάν νά θέλει νά ξεριζώσει ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη φύση τους -καί κατ' ἐπέκταση ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους- τό θάνατο, πού εἰσέδραμε καί κατάπιε παγγενῆ τὸν Ἀδάμ. Ὁ Ἀδάμ γονατιστὸς

Τὸν κοιτάζει εὐχαριστιακά. Πίσω του ἡ Εὔα μὲ κατακόκκινο μαφόριο καί κοντά της **οἱ δίκαιοι**, πὸν περίμεναν μὲ πίστη τὴν ἔλευση τοῦ Λυτρωτῆ. Ἐνάμεσά τους ὁ Ἄβελ πὸν πρῶτος γεύτηκε τὸν θάνατο. Στὴν ἀριστερὴ πλευρὰ εἰκονίζονται οἱ βασιλεῖς καί οἱ προφῆτες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης Δαβὶδ, Σολομῶν, Μωυσῆς, Πρόδρομος κ.ἄ.

Οι Προπάτορες γνωρίζοντας πιά καλά ποιός είναι ο νικητής τοῦ θανάτου, ἐγκαταλείπονται στά χέρια τοῦ Χριστοῦ, πού είναι ἡ ζωή καί τό φῶς τό ἀνέσπερο.

Μαζί μέ τούς Προπάτορες Ἀδάμ καί Εὐά ὁ Κύριος ἐλευθερώνει ἀπό τά δεσμά τοῦ θανάτου ὅλους τούς δικαίους. Εἶναι ἐκεῖνοι πού προετοίμασαν μέ τό κήρυγμά τους τίς ψυχές ὅσων βρισκονταν στόν ἄδη, γιά νά δεχθοῦν τόν Σωτῆρα καί νά σωθοῦν.

Σέ μερικές εἰκόνες ὁ Κύριος κρατάει
στό χέρι Του τό ζωηφόρο Σταυρό,
τῆς εὐσεβείας τό «ἀήττητον τρόπαιον»,
μέ τόν ὁποῖο καταργήθηκε ἡ δύναμη
καί τό κράτος τοῦ θανάτου.

Ἄλλοῦ ἔχουμε στό ἐπάνω μέρος τῆς
εἰκόνας δύο ἀγγέλους, πού κρατοῦν στά χέρια
τους τά σύμβολα τοῦ Πάθους.

